

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Hamis proféták.

Mind hiába régi igazság az, hogy az erős ember, ereje tudatában, nem kötekedik, izmait nem fitogtatja; míg a gyöngé, éppen tehetetlenségénél fogva, folyton veri a mellét, beleköt az erősebbe, óhajtván mintegy mutatni hangjával azt, ami tényleg erejében nincs meg: hogy ő is látszassék élni, mert különben észre sem vennék. Ezeket, a szavakban erős, de tettben gyöngé embereket egy-két naiv és hiszékeny megcsodálja, míg az okosak szánalmas mosolyal kiserik tehetetlenségüztüle erőködésüket.

Ilyen politikai donkizsotti szelmalom-harcnak tekinthetjük az ellenzéknek jóslásait is, melyeket «óvatos körültekintés után» az ellenzéki párt erejéről s a szabadelvű párt leendő vereségeiről röpitett legutóbb világga.

Nekünk, szabadelvűeknek ugyan nem kényerünk a politikai jóslás; mert a jövőbe való látás és tudás csak az ellenzék egy-két fölcent profétájának adatott tehetség; de annyit minden elfogulatlan ember kell, hogy belásson, hogy ezek a jóslások nem egyebek a cigányasszonyféle kártyavetéseknel, melyeknek rendszerint az látja kárát, aki hisz és bizik bennük.

Ezek a jóslások nem egyszer hazudtolták meg önmagukat!

Jól tudjuk, hogy az ellenzék vándorpostolai városunkban is korán óhajtották volna kibontani a jövő választásokra a szervezkedés zászlaját; küldözgettek is jobbra-balra meghívókat, osztogattak boldog-boldogtalannak parókat . . . de hát ki tehet arról, hogy az ellenzék lejártá magát?

A baj rendesen nem jár egyedül. Az ellenzéknek sem volt elég ez a fiaskó; más alkalmat kellett keresnie, hogy a «párt erejét» ország-világ előtt bemutassa.

Igy jött létre a képviselői beszámoló.

Még csak ez kellett, hogy a párt hirhedt erejéről tisztá fogalmat alkossunk!

Akik a beszámolón jelen voltak s azt a kísérteties csendet, kínos nyugtalanságot, levert arcokat szemlélhették, azok nem fojthatták el a szánalom és részvét bizonyos nemét, mely bizonyára nem a haldokló pártot illette, hanem az önhibáján kívül beugrasztott képviselőnek szólt, akinek meg kellett hoznia azt a — kétségkívül fájó — áldozatot, hogy idő előtt lássa a párt, lássa a saját bukását.

Ennyi kudarcok után föltételezhető volt, hogy az ellenzék, okulva a múlton, egyidőre föl-hagy az agitációkkal. Így is történt. De nem azért hallgatott el, mintha «alapos meggyőződést akart volna szerezni az ellenzék erejéről Bács-Bodrogh megyében», hanem mert ellenkező irányú a közhangulat; mert nem hangzik többé taps az annyiszor emlegetett «húsfőzések, lélekvasárlás, erőszak» stb. szavak után; egyszerű: mert az ellenzék lejártá magát. Megverték saját búnei!

Megyénk és városunk lakossága sokkal értelmesebb, politikailag sokkal érettebb, semhogy az ellenzék csillogó frázisainak többé higgyen. Nem is csoda, hogyha egy ily párt, mint a mérsékelt ellenzék — a legutóbbi neve szerint — lejártá magát; mert nem is párt, hanem habarék az, melynek tagjait nem az elvek embereiből hanem a sértett húsfőzések és elégedetlenség teréről, a képzelt nagyságok soraiból toborozta össze esetleges hiveit. Pedig hát pártot elvek és irányeszmék nélkül nem lehet teremteni.

Ha valami, ugy bizonyára ez a százsorosan konstataált és örökké igaz tény elítéli az ellenzék tizenegy évi működését. Tizenegy év nem volt elégséges az ellenzéknek, hogy politikai organismust alkosson, hogy komoly jelszavakat adjon ki, nem pusztán a vak pártszennvedély jelszavait. Tizenegy év nem volt elégséges, hogy

egészséges reformok, életképes aspirációk, korszakotalkotó irányok zászlaját tűzze ki, s e zászlók alatt csoportosítsa «hűséges embereit».

Azt mindnyájan — azt hisszük az ellenzék is — tudjuk, hogy az ellenzék nem áll elvi alapon, hanem csak azért s annyiban opponál, hogy kormányra jusson. Hogy melyek azok az eszközök, módok és elvek, amelyeket esetleges kormányrajtása alkalmával érvényesítene a «haza megmentésére», az eddig titok, még az ellenzéki fölcent proféták előtt is, kik pedig — ut figura docet — a jósláshoz is értenek.

Az ellenzékétől a jelenlegi politikai és társadalmi organizáció előnyös megváltoztathatósága nem várható, de nem is képzelhető. Ez csak izgatóni, dikciózni tud s a kormánypártot hamis ráfogásokkal illetni. De akkor egyszersmind nem is csodálkozhatik, ha a közelgő választásoknál hivei faképnél hagyják, akikre aztán legkönnyebb lesz majd az ellenzéknek a «renegát» vádját ráolvasni.

Mi szabadelvűek politikai elveinkben bízva — melyek mellett tizenegy évi fényes mult minden frázisnál szebben beszél — őrizzük meg higgadságunkat s ne hederítsünk az ellenzék veszkialtásaira, melyek bizonyára ugy e városban, mint a megyében haldoklásának jelei.

Az eredményt a jövő választások is igazolni fogják. *Bunyó.*

Háború esetén.

Sötét felhők tornyosulnak a politikai láthatáron. Az Oroszországgal való háború elke-rülhetlen, bizonyos. A legelső ágyúdörgés a Néva felől meg fogja rázkódtatni az agg Európát, s az oly mérközésnek lesz színtere, mint hajdan Attila s Timur Lenk idejében. Valamint akkoriban egy nagy s előttünk még nem egészen világos középkársiai esemény idézte elő a népvándorlást az ő összes borzadalmaival: ugy most, a nemzetiségek századában, a szláv s a civilizált Nyugateurópa koccan össze életre-halálra.

Aggódva tekintünk a nyomasztó állapot elé. Oroszország óriási hadereje nagy súly a latban, s Nyugateurópa harcstromja nemzete, a francia kész az ördöggel is szövetekezni, hogy vezérserrepét visszanyerje s Németországnak visszafizesse a vereséget. Az osztrák-magyar monarchia szláv népei immár nyiltan hirdetik, — mint Barčić a horvát tartományülésen — hogy: «mi szeretjük a szent Oroszországot s bámullattal tekintünk a nagy cár felé», «azon pillanatban, midőn az első kozákló patkója viszhangzik Bécs utcáján, az osztrák s magyar szlávokra a szabadulás órája ütött» — A cseh «Národni Listy», a «Politik», a «Zastava» nyiltan hirdetik ez eszméket, s mi kétséget sem szenved, hogy Ausztria-Magyarország szlávjaiira csak akkor számíthatunk, ha az első döntő csatát megnyertük. Másként áll ez a Balkánon. Váratlanul ott Bolgárország emancipálta magát az orosz befolyás alól s nemzeti állammá vált; orosz pénz, aljas cselszövés nem dönthette meg e törekvéseket, s a rubelek nyomai más útra vezetnek bennünket: Szerbiába s monarchiánkba. Az Oroszországgal való háború esetén Szerbországban biztos forradalom üt ki Karagyorgyevics pártja által szitva, úgyszintén Boszniában s Crnagorában. A bosnyák-törökök nem hisszük, hogy hozzánk csatlakoznának, hiszen holttesteiken át léptünk a volt török tartományba, s így délen monarchiánkat egy ellenséges öv veszi körül, mely, ha Oláhországot hozzászámítjuk, haderónk tekintélyes részét kötendik le. Oroszországnak biztos a francia szövetség s Olaszország ha mutat is rokonszenvet irántunk, elég kétesen viseli magát, hogy benne sem feltétlenül bízhatnánk. Számunkra csak a német szövetség marad fenn, melyet a francia revanche tervek jórészt paralizálják s Anglia újabb Beaconsfield politikájával.

A harctér Lengyelország lesz; odautal a geográfiai helyzet. A Kárpátok védfalul szolgál-

hatnak nekünk, délen a Duna, csak Szilézián keresztül Bécs felé nyitott az út s vereség esetén az oroszok valószínűleg errefelé fognak tartani. Győzelem s vereség közt választhatunk csak. Előbbi esetben egy jól szervezett lengyel felkelés kontra Oroszország nagyhorderejű lesz s századokra hat vissza, ha a szláv ságot megfékezzük. Ha veszünk, akkor romba dől a monarchia s igazat adunk Barčićnak: «az osztrák-magyar szlávokon csak akkor lesz segítve, ha Oroszország leveri az osztrák-magyar monarchiát, mely maga után vonná annak romlását s a szlávok korlátlan uralmát».

Az első veszített csata szlávjaink felkelését vonja majd maga után s attól tartunk, hogy nem lesz elég erőnk két ellenséggel megküzdenünk: kül- és belellenségeinkkel.

Hazánkban akad majd elég áruló; bizonyára első sorban köztök lesz Barčić. —m.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“
X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvmdájába küldendők.

Hirek.

Uj kormányzó. A szabadkai „Közvélemény“ írja: Ujvidéken szélteben beszélük és városunkat is bejárta a hír, hogy Bosznia-Hercegovina polgári kormányzója legközelebb Parcsetich Félix, Ujvidék város köztiszteletben álló főispánja fogna kinevezettni. E hirt fentartással közöljük.

Meghívó. A zombori jótékony magyar nőegylet az iskolás szegénygyermek felruházására december hó 23-án, azaz csütörtökön, délutáni 3 órakor, a városháza nagytermében fogja rendezni V-ik karácsonyi ünnepélyét, mely alkalommal 82 fű és 52 leány, összesen 134 iskolás szegény gyermek fog teljesen felruházatni. Ezen ünnepélyre a nőegylet tagjait és a városi közönséget, a rendező jótékony egyelet nevében, tisztelettel meghívni ezennel van szerencsénk. Eztergamy Borbála, egyleti elnök. Dr. Margalits Ede, egyleti titkár.

Hivatalos vizsgálat. Dr. Fellegi Viktor pénzügyminiszteri osztálytanácsos e hó 16-án érkezett Zomborba az adófelügyelőség megvizsgálása végett.

Pályázat. A palánkai kir. járásbírósnágnál irnoki állás van üresedésben.

Alapszabály. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a keresztur-verbázi lecsapoló társulat a Kula város területén létesített ipartestület alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Postamestert keresnek Sándor községben.

Ajánlkozás. Egy jegyzősegéd, kinek képesítő vizsgája magyar és német nyelvre szól, de szerbiül is jó beszél, keres alkalmazást községi jegyző mellé. Állandó alkalmaztatás hiányában hajlandó lenne adómunkálatok, adó-, árvi és községi számadások elkészítésére is. Bővebb felvilágosítással a szerkesztő szolgál.

A Ferencsatorna részvénytársulat vezérigazgatósága arról értesít, hogy a bezdáni Ferenc-József-zsilip javítás végett f. hó 16-án elzáratik, miert is a forgalom ezen zsilipnél a mondott napon be lesz szüntetve.

Arutrolódás Szabadkán. A m. kir. államasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a Szabadka állomásra érkező tűzifaküldeményekre a nem eléggé gyors elfuvarozás következtében beállt arutrolódás miatt a tekbérmentes idő f. évi december 15 ik napjától kezdve további intézkedésig a felügyelő hatóság jóváhagyásának fentartása mellett 8 napról 3 napra szállítatott le.

A szabadkai lopás. Em litve volt már lapunkban, hogy az észéki rendőrségnek sikerült több, a szabadkai lopásban gyanus embert elfogni. Ezek Vucse-

tics Imre alias Vajda János, alias Szklenár Antal, ennek kedvese Törköly Veronika, továbbá Szabó János és neje Szabó Viktória és ezek leánya Szabó Mari. Legveszedelmesebb ezek közül a 27 éves Törköly Veronika, aki már három ízben szökött meg a fogságból. Elfogatásuk előtt néhány nappal, miután szabadkai eredményes utazásukból Eszékre visszatértek, a Szabó házaspár egy odaváló Golnhöfer nevű bádognál két bádogszekerényt rendelt. Az egyiket az asszony rendelkezte, állítólag kávécartónak, a másikat a férj a magával vitt rajz szerint légmentesen és lakattal elzárhatólag. A házuktánál csak az egyik szekrény volt feltalálható. Szabó kerekén tagadta, hogy ő egyáltalán dobozt rendelt, de a bádogné a szembeállításnál hátrahozott ráismert benne a vevére. Szabóné ellenben bevallotta, hogy ő és férje csakugyan két dobozt rendeltek, de a másik, a légmentesen elzárható, nem tették nekik s azért a pócegődorbe dobták. Sajnos, az ez után való kutatás még nem vezetett eredményre. Még gyanusabbá lett a dolog azért, hogy egy eszéki cég üzletvezetője a gyanúsítottnál, midőn az a szekrényét vette, egy nagy bugyellárist látott, annyi bankóval, hogy megütötte kérdezte kiléte felől. Az immár elfogott Szabó azt felelte, hogy ő ispán egy magyarországi puszán. Az elfogatásnál a Szabó házaspár halálra íjelt s csak sokára tértek magukhoz. Elfogták Bezdánban azt az asszonyt is, aki az eszék felsővárosi zálogházban azokat az értéktárgyakat elzálogosította, melyek nyilvánvalólag a Geiger-féle lopásból eredtek. Minthogy az eszéki börtönben ismét koeraeset fordult elő, nehogy a gyanúsítottak valamelyike annak áldozatává essék s a vizsgálat ekként megfusiuljon, az elfogottakat valamennyiüket zsendárdézet mellett Szabadkára szállították s az ottani bíróság fogja a vizsgálatot tovább folytatni.

Magas kor. Bajmokon, egy Hilak Ferenc nevű, 114 éves ember halt meg a napokban; fia, ki Borosjenőn tanító, egészen ősz aggyastán.

Újvidék képviselője. Mint a „Budapesti Hirlap” értesül, Újvidéken a besztercebányai püspökké kinevezett Bende Imre helyébe, ki mandátumáról már le is mondott, orsz. képviselővé a szabadlevű párt Hirsch Tivadart jelöli ki. Hirsch nyugdíjas huszárkapitány és nagybirtokos s e kerületet az 1875-78. évi országgyűlési ciklus alatt már képviselte. Megválasztása annál valószínűbb, mert a szerb nemzeti párt s a „Grossdajserlek” e választásnál nem álltanak ellenjelöltet. A szerbek s a németek (kik közt vannak szocialista elemek is) már most készülnek az öt éves mandátumú választásokra, tervük az, hogy a magyar államessze ellen induló opposíciójukba képviselőjök gyanánt — Mocsári Lajost küldjék.

Vettük a következő meghívót: Meghívó. Az „újvidéki kerékpár (bicycle) egyesület” 1887. évi január hó 8-án az „Erzsébet” szálló termeiben egy építendő klubcsarnok javára táncal egybekötött zártkörű akademiát rendez, melyre t. címet tisztelettel meghívja a választmány: Pankovics Ottó elnök, Maximovics Mladen pénztáros, Zorkóczy Lajos titkár. Beleptidj: személyenként 2 frt, családijegy 3 frt, 2-nél több személyre 4 frt. Jegyek csakis a meghívottak részére válthatók az elnökségnél (Duna-utca 16. sz.), Himmelsbach Gyula egyleti tagnál (Fehérhajú utca 848. sz. Rohonyi-féle ház), jan. 1-től 8-ig d. e. 11 óráig d. u. 1-ig s este a pénztárnál. Tekintve a magaslatos cél, a sportkedvelők részéről felülkérlek és köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. Az „újvidéki kerékpár (bicycle) egyesület” által 1887. évi január hó 8-án az „Erzsébet” szálló termeiben rendezendő akadémia programja: 1. Felvonulás kerékpáron, az összes klubvendégek és a tagok által. 2. Tul a Tiszán Devescerben ketten ülnek egy nyeregben, előadják Himmelsbach Gyula és Zorkóczy Lajos urak. 3. Gala Cavalcad, az „U. K. E.” tagjai által. 4. Műgyakorlatok a kerékpáron előadva a szabadkai „Achilles-Egyet” tagjai, főként a Vermes bajnokok által. 5. Kerékpár négyes, előadják az „U. K. E.” tagjai. 6. Bicycle-körtánc, az „U. K. E.” néhány tagja által előadva. 7. A kerékpár; a) multja, előadja Himmelsbach Gyula ur; b) jelene, előadja az „Achilles-Egyet” s az „U. K. E.” tagjai; c) jövője, az összes klubvendégek és tagok által.

Baja város törvényhatósága f. hó 16-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy Bende Imrét, mint a város szülöttét, besztercebányai püspökké történt kinevezése alkalmából, üdvözölni fogja.

Zsebtolvajlás a vasuton. Thail Frigyes segesvári kereskedő, ki szombaton reggel érkezett a fővárosba a zimonyi vonattal, jelentést tett a rendőrségnél, hogy Szabadkán egy uriasan öltözött, 40 év körüli férfi szállt be hozzá a kocsiába, kivel ő igen jól elbeszélgetett. Az idegen ur ember azonban Kun Szt. Miklós közelében, az állomáson tul, midőn még a vonat lassan ment, egyszerre csak gyorsan kiugrott a vonatból s neki vágott a szántóföldeknek. Thail csak bámult egy ideig, majd rosszat sejtve, zsebébe nyúlt, de tárcáját benn találta. Megvizsgálja tartalmát és ekkor látja, hogy a benne volt 201 forint készpénzből 200 forint hiányzik.

Vasuti összeköttetés Baja és Szabadka között. A közmunika és közlekedési m. kir. miniszterium 1886. évi december hó 11-ik kelettel következő leiratot intézte Baja város közigazgatási bizottságához: „Ertesítem a bizottságot, miszerint a vezetésem alatt álló ministerium ügykörét érintő s az 1886. év első felére vonatkozó jelentésében előadott ama kérelme, hogy a Bajáról Szabadkára közlekedő vonat ezentul esti 7 óra 14 percnél korábban indíttassék el és pedig oly módon, hogy a Szabadkáról Zomborba induló személyvonattal csatlakozást nyerjen, a nyári menetrend életbeléptetése alkalmával lehetőleg figyelembe fog vétetni.”

Agyonlőtt csendőr. Pivnicán a napokban véres jelenet folyt le egy félreeső utcában az odaváló lakosok egy része és a csendőrök között. A pivnicai határban ugyanis egy kocsi vágatott a Hódáságról szintén kocsin jövő három zsendár elé, amelyen négy paraszt suhanc ült. A csendőrök „megállj!” kiáltására a parasztek még jobban vágattak; a csendőrök természetesen utánok eredtek. Az üldözés csak bent a faluban

ért véget; a suhancok egy félreeső utcában lovaikat megállították és a kocsirol legrázták. Ugyan akkor lövés hangzott el és az egyik csendőr halva rogyott össze. A beállott zavar alatt, az odasiető népség között a suhancok ellantak. Másnap felboncolták a csendőr holttestét s konstatálták, hogy a lövés éppen szíven találta. Temetése ünnepélyesen, az egész falu részvétele mellett történt meg. A szerencsétlenül járt csendőr egy pécsi özvegy asszonynak egyetlen fia, s pár hét múlva már kitelt volna a szolgálati ideje.

Halálozás. Baján özvegy Zalenszky Leoné szül. Gebell Anna f. hó 14-én 80 éves korában elhunyt. Végrendeletében egy építendő árvaház javára 22000 frtot hagyott.

Megjelent a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület havi-közlönye a „Gazdasági Értesítő” december. havi füzeté a következő tartalommal: Mezőgazdasági közlemények. (Az emberi trágysa.) — A háziállatok száma az országban és megyénkben. — A tavaszüzéről. — Miniszteri körlevél a hamisított magvak tárgyában. — A rétek téli gondozása. — A veménymagvak eltartása. — A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek jövő évi nagygyűlésének tárgysorozata. — A dohánytermelési engedély tárgyában. — A „G. E.” — Egyesületünk rendez évi közgyűlése. — Tenyészbírák vásárlása. — Egyszerű szer a szobai növényeknek. — Gazdakör Adán. — Szőlőszeti felolvasás. — A bács-bodroghmegyei gazdasági egyesület ösztöndíja. — A hernyószedés. — Köszönetnyilvánítás. — Az élő sertések hullása. — A szőlőtörökiről. — Irodalom. — Tagdíjak nyugtatása. — Hirdetések.

Halálozás. Szabadkán Kránitz Nep. János m. kir. honvéd alezredes neje szül. Cragli-vich de Frusca Adelaide f. hó 14-én életének 41-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Béke poraira.

Tilos a lövöldözés. A rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy a karácsonyi ünnepek alkalmával szokásos lövöldözések el lévén tiltva, őrizkedjenek a kikötött bírságot magukra szabtatni.

A szilveszteri hangversenyen közreműködő urak és hölgyek igen kellemes estét töltöttek tegnapelőtt este a kaszinó termeiben. Egy kis táncal egybekötött próba hangversenyt rögtönöztek, mely kedélyesség dolgában nem marad mögötte a nagy dal-estélynek. A dilettans urak és hölgyek, a nagy számmal jelen volt vendégekkel együtt kitünően mulattak kiváló kiviradtig.

Felfüggesztés. Dr. Pattai Szobotich Gyula szabadkai kir. aljárásbíró az igazságügyminiszter felfüggesztette. Állítólag a felfüggesztés oka az, hogy Szobotich Szerbiában államhivatalt vállalt anélkül, hogy bírói állásáról lemondott volna.

Gyászhir. Offenheimer Vilmosné a saját, valamint a gyermekeit, unokáit és dédunokáit nevében fájdalomtelt szívvel jelenti felejthetetlen szeretett férjének, illetve atyá, nagyatya- s dédatyának, dr. Offenheimer Vilmos urnak, folyó hó 20-ik napján reggeli 3 és fél órakor, tevékeny életének 76 ik, boldog házasságának 44-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos kimúlát. A boldogultnak hiült tetemei f. hó 22-én délelőtti 10 és fél órakor fognak a sztanisicsi sírkertben örök nyugalomra tetetni, az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 23-án reggeli fél 8 órakor fog a sztanisicsi r. k. egyházban az Urnak bemutatattni. Sztanisison, 1886. évi december hó 20-án. Aldás és béke poraira! Halálhíret az utolsó órákban kapván, jövőre fogunk róla megemlékezni.

Öngyilkossági kísérlet. Szabadkán Kis Örsze cseléd öngyilkossági szándékából pisztolyal megöltte magát, de rosszul talált, mert csak megsebezte magát. Tettének oka állítólag boldogtalan szerelem.

A vadászati sport kedvelőkre nézve a következő érdekes tudósítást vettük Apatinból: Csak két éve annak, hogy főmoltósága herceg Vindischgrätz a bácsmegyei m. kir. kincstári erdőterületeket Baracs-kától le egész Palánkáig a vadászatra nézve, tetemes összegért kihasználták, a vadállomány már is oly elszaporodásnak örvend, hogy rövid évek múlva ezen vadászati terület első vadász pagonyjai közé fog sorakozni. A vad megóvása végett a legszigorúbb intézkedések vétettek foganatba; különböző helyekre díszes s kényelmes vadászházak épülnek, melyek bizvást arra mutatnak, hogy ő hercegsége a vadászati ideyek egy nagy részét itt szándékozik töltetni; az idén is hosszabban id zött Apatinban s egy időben négy hercegi vendége is volt, köztük a Meklenburgi nagyherceg, s csodálkozással voltak eltelve, hogy e területet a vadászatt minden nemére nézve a legnemesebb vadtól a 20 és 22 agancsú szarvasoktól kezdve le egész a vízi vadig élvezetes vadászati kirándulások helyéül szolgálnak. De ő hercegsége nemcsak hercegi vendégeinek mulattatására tartja kizárólagosan e területet, a pagonyok föfelügyeletével s azok berendezésével általa megbízott Sugár kir. kincstári főerdész urat felhatalmazta, hogy a zombori kir. törvényszék elnöke és a kir. ügyész is a vadászatt nemes sportját élvezhessék s így történt, hogy amidőn közelebb a járásbíró-sági hivatal megvizsgálása végett ő nagysága a törvényszék elnöke Széchényi József és Dobák Béla királyi ügyész úr városunkba időztek, a főerdész úr nevezett urak tiszteletére, szokott előzékenységgel, hajtóvadászatt rendezett, mely úgy a területre került vadak mennyisége és különbözőségénél fogva nagyszerű eredményt folyt le. A vadászatt annálsebbe való azon ritka eset, hogy a törv. elnök császárlövésével egyszerre két rókat terített le, a mivel kevés vadász dícsékedhetik. A vadászatt, mely valóban kitünő sikerrel folyt le, kedélyes lakoma követte, mely méltó befejezése volt a nemes sport élvezetnek. A díszes társaság a legnagyobb megelégedéssel távozott a dícsőséges munka után.

Rádólt a föld Szabadkán Jenei Gergelyre, aki jégveremással volt elfoglalva. Több súlyos sérülést szenvedett.

Hangverseny. Küláról írják: A külai kisdudóvó javára az újvidéki dalárda közreműködésével a polgári olvasó egyeslet helyiségeiben f. évi dec 18-án rendezett hangverseny minden várakozáson felül a legjobban sikerült. Oly szép és nagyszámu közönség egyhamar nem töltötte be a különben eléggé tágas termeiket. A számok, hogy 250 frton felül bruttó bevétel és 215 látogató volt a szereplő vendégeken kívül — a

legjobban beszélnek. Minden piéce a lehető legjobb sikerrel adatott elő és kivétel nélkül harsnás taps kísérete követelte az „ujból” t. A kitünően szervezett vendégzereplő újvidéki dalárda által előadott „Mein Lieben” dorgó hangkarra kísért baritonosó piéce is frenetikus tetszéssel és viharos tappsal kísértetett. Az előadás után loppal való tánc rögtönözött, amely mint afféle most éppen tiltott gyümölcs, annál több élvezettel folytatott, úgy, hogy az egyuttal kiválóan kedélyes vigalom csak a reggeli órákban ért véget. Az oly nagy sokaság közül, amennyiben visszaemlékszünk, ott láttuk: Lederer járásbíróné, Schick főszolgabíróné, Szalay Károlyné (Parabutyáról), Radimetzky Ferencné (Topolyáról), Malonyay Ignácné (Topolyáról), dr. Schneiderné, Mezey kir. közjegyzőné, Diener Jánosné, Heinz Nándorné, Sztójkovitsné, Szűcs Mihályné, Reinholzné, Jancsóné, Czövekné, Szauer Ferencné, Dosztigné, dr. Pumpné, Boskó A. Mórné, Zányi Etelka, Rothmüller Adolfné, Gvosgyák Gáborné, Berkovits Márkné, Homayné, Gyenesné stb. urasszonyokat és Jausz Emma és Ilka k. a. Szeghegyről, Radimetzky Viola és Malonyay Irma k. a. Topolyáról, Szalay k. a. Parabutyáról, továbbá Felicidész Aranka, Zuffa nővérek, Thomann Bella, Lázár, Engelsmann Vilma, Bogaár nővérek, Fontányi Vilma, Schumacher Etel, Wallauch Vilma, Kahn Luiza, Freid, Kósa, Roekenstein Julesa, Kriszhaber Rózika stb. kisasszonyokat Küláról. Nem tehetjük; hogy az ily, lehet mondani óriási siker jól kitervezett szellemi szerzőt, Korbai Károly ügyvéd, Mezey Zsigmond kir. közjegyző és Boskó A. Mór urakat, bokros érdemeikre való tekintetből, külön fel ne említsük.

Egy lelketlen uszors. Ezelőtt 15 évvel Újvidéken egy főhadnagy 120 frt kölcsönt vett fel kötelezvényre, kamat fejében havi 15 frtot tartozván fizetni. A főhadnagy időközben más állomásra kerülván, majd megbetegedvén és nyugdíjaztatván, nem fizetett s hirt sem adott magáról. Most 15 év után hollétét kitudta a hitelező és 2740 frt tartozás erejéig beperelte. Ennyit számít 120 frt kölcsön után 15 évre járó kamat fejében a lelketlen uszors.

Himlő. Szabadkán a himlő egyre fokozódó mérvben terjed s minden korosztályból szedi áldozatait.

Palánkáról írják: A palánki 1887. évi kiállítás bizottság f. évi december hó 31-én a palánkai kaszinóban igen érdekes programmal „Szilveszter-estély” rendez, amely előreláthatólag kitünően sikerülend. A tiszta jövedelem a kiállítási alap javára esik.

Párbaj. E. és J. hódásághí fiatal emberek szombaton délután valami kaszinói összeszólalkozás miatt itt helyben egyik kaszárnyában karpárbaft vívtak, melynek folytán J. orrán és karján kis karcolásokat kapott. Nem lévén illetékesek a büntető törvény interpretálására, a párbajhoz nem szólnak, de fölkerjük a közigazgatási bizottság figyelmét azon tényre, hogy újabb időben divattá vált a kaszárnyákat, mint a polgári hatóság előtt elzart helyeket használni párbaj céljára. Akármily fogalma van is a hamisított logikának a lovagiaság követelményeiről: annyi bizonyos, hogy az állam vagy város által egyedül katonai célokra átengedett helyiségekben senkinek sincs joga államilag tiltott bűncselekmények gyakorlására helyet adni. Reméljük, azt maguk a parancsnok urak is be fogják látni, hogy állami épületet államellenesen használni vagy használtatni joga senkinek sincsen.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Heinrich József borászati vándortanító f. hó 21. és 22-én mindenkor délelőtti 10, délután 3 órakor a város házába kisebb termében „a phylloxera védekezéséről” gyakorlati előadásokat fog tartani. Felhivatnak tehát a t. c. érdekeltek, hogy az említett előadásokra minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Zomborban, 1886. december hó 17-én. A tanács.

Az új iskolászói tagok névjegyzéke a multkor sebtében hibásan közölletett. Itt adjuk a teljes névsort: Barthal József, dr. Csihás Benő, Gottlieb Márton, Husvéth István, Falcione Lőrinc, Molnár István, Schaffner József, Szlávay Ferenc, Tárcazi Mór, dr. Wolf Kálmán, Városv Tivadár, Zuffa Vince, Thurszky Jenő, Thum Vince, Mihályi János, Mihelits Péter, Pekánovits András, Valtér Nándor.

Katonai ügyek. Az 1887. évi újoncállítás előmunkálatai. A m. kir. honvédelmi miniszter az 1887. évi újoncállításra vonatkozó és a védőörvények végrehajtása tárgyában kibocsátott utasításban foglalt szabályok értelmében és az azokban megszabott határidők alatt foganatosítandó előmunkálatok tekintetében f. évi 48,870. sz. a. rendeletet bocsátott a törvényhatóságokhoz, amelyekből a következő közérdekű pontokat közöljük: 1. 1887-ik évi újoncállításra rendszerint felhívandó három korosztályt az 1867-ik, 1866-ik és 1865-ik években született hadkötelesek képezik. Addig is, míg a 4-ik korosztálynak egyik vagy másik sorozó járásban az újoncállításra kivételesen lehető felhívása iránt az idej hadjuttalék számbavételének eredménye alapján véglegesen intézkedhetem 2. 31. 33. 34. 38. 39. 43. 46. 48. 60. 64. 66. 67. 71. 83. és 101. sz. hadkiegészítési kerületeket, Horvát Szlavonországot illetőleg a 78. 79. és 96. számú hadkiegészítési kerületeket már most olyanoknak jelölöm ki, a melyekben, illetőleg az azokat képező és az alább körülírt módon teendő számítás szerint hátralékban lévő sorozó járásokban a 4. korosztály a jövő 1887. évi újoncállításra valószínűleg ismét fel fog hivatni. Az említett hadkiegészítési kerületekhez tartozó mindazon sorozójáráskban ugyanjs, a melyekben az idej újoncállítás eddigi eredménye szerint a sorozójárásbeli tisztviselő által teendő előleges számítás után, az újone- és póttartaléki jutalékokban, vagy azok egyikében vagy másikában hátralék mutatkozik, s így a 4. korosztály újból való kivétel felhívására teljes alapossággal lehet következtetni: az összeírást és az előmunkálatokat a 4. korosztályra is kiterjeszteni rendelem. A sorozójárásbeli tisztviselők által eszközözendő ezen előleges számításnál a kivételesen felhívott 4. korosztályból sorsszámuk rende szerint az újone- vagy póttartaléki jutalékba besorozottak föltétlenül tekinteten kívül hagyandók, s így ezek a hátralék mennyiségét ezen számításnál szapiritják.

Körrendelet. Bács-Bodrogh megye alispánjától. A selyemtenyészeti-ipar emelese érdekében szükséges intézkedéseket, miután az előbbi években a

rész a m alap sekn 1873 mélt kiló mint fejlő kedé ken megy lomó figye selye a ke továt akadá hogy minte éppet hivat nitár tenyé igény tes k eddig a sz mine mul elsz zési lárba menn ütkező lók fáka fenn még kiülte m. ki leirat tenye nek j deho állits lombó jegye rület célra gitó, lárba avagy masai hanen gödrő körül fordít oly k haszn tulajd az il volna ajáné miszer csak a közön közei kivéte terüle mény tosítá szives közre régi örökü ámba rülete értéke be, ug vedne talajna gálna, a küls csakis kiültet a mi ságba jország túske haszn levelez hiszen áldozá dozzák tenyes szegét szonye megéle erkölcs szonye munké kítás község mind- azonb fog ny jelen az er lentés évi no lába nem e intézk alatt j inas is kedés demény és köz

Melléklet a „Bácska“ 100-ik számához.

részben tett kísérletek eredményre nem vezettek, — a magas kormány az 1880. év óta új és rendszeres alapon vette foganatba. Ezen intézkedések eredményeinek bizonyultak, ami kitűnik abból, hogy míg 1879. évben az országban csak 2597 kiló gabó termeltetett, addig a jelen évben már több, mint 250,000 kiló gabó váltott be a termelőktől, s ennek árában mintegy 300,000 frt fizetett ki. — Ezen örvendetes fejlődés részben az által vált lehetővé, hogy az intézkedések első sorban oly megyékben és oly vidékeken vétettek foganatba, mint éppen Bács-Bodrogh megye, hol a selyemtenyésztéshez szükséges szederfalomb nagyobb mennyiségben állott rendelkezésre, figyelembe véve már most azon körülményt, hogy a selyemtenyésztők gyors szaporodása egy-két év múlva a kellő szederfalomb hiánya miatt a tenyésztésnek további sikeres terjedése előreláthatólag legyőzhetlen akadályba fog ütközni, nemkülönben figyelembe véve, hogy a selyemtenyésztési ipar, mely már jelenleg mintegy 20—22 ezer családnak nyújt mellékkeresetet, éppen a szegényebb sorsú kisgazdáknak jólétét van hivatva előmozdítani, ugy közgazdasági, mint humanitárius szempontból szükségessé vált, hogy a selyemtenyésztés emelésére alkalmas minden eszköz már most igénybe vétessék. Ezen szempontból a selyemtenyésztés körül foganatosított intézkedésekkel párhuzamosan eddig már a kellő intézkedések megtételére arra, hogy a szederfa anyag lehető gyorsasággal szaporíttassék, minek foganatja is volt, mert eltekintve attól, hogy a mult évig közel harmadfélszáz ezer szederfa ültetett el, számos faiskolákban is nagy mennyiségű rendelkezési anyag neveltetett, olyannyira, hogy különböző községi, városi és magánosok által felajánlott faiskolákban nevelt és kiültetésre már alkalmas jelentékeny mennyiségű szederfák kiültetése lényeges akadályokba ütközik, mert nevezetesen a fák csak ritkán helyezhetők el a község utcáin, miután ezek már másnemű fákkal be vannak ültetve; ugyanezen akadály forog fenn az országos és megyei utakon, — itt azonban még az érdekeltek által is megnehezítették a szederfa kiültetése. Miért is a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi min. kir. miniszterium f. évi 39,035. és 48,049. számú leiratában, az örvendetes lendületnek indult selyemtenyésztési ipar érdekében elodázhatatlanul szükségesnek jelzi azt, hogy a megyebeli községek a legközelebbi idő alatt 1/2—2 holdnyi ugynevezett epreskertet állítsanak fel, hogy a tenyésztők a szükséges szederfalombot közel és egy helyen szerezhessék meg, — megjegyezve, miszerint nem szükséges, hogy ezen terület egy tagban legyen; az sem szükséges, hogy e célra szántóföldek használtassanak fel, teljesen kielégítő, ha ily egyes kertek létesítésére kisebb parcellákban oly területek jelöltenek ki, melyek fekvésük, avagy más ok miatt egyéb művelésre kevésbé alkalmasak, vagy éppen semmire sem használatnak fel, hanem paragon hevernek, mint például az anyaggyödrök körül fekvő területek avagy egyéb a község körül elterülő sivár legelő vagy homokterületek is fordíthatók. — Miután pedig alig lesz járása területén oly község, hol a szóban forgó kisebb terület részben használatlanul levő, részint csekélyebb értékű és köztulajdon képező földekből ki nem kerülne, avagy ilyen, az illető magánbirtokostól potom áron megvehető nem volna, a fentebb előadottaknak különös figyelmébe ajánlása mellett felkérem a tek. főszolgabíró urat, miszerint méltányolva a selyemtenyésztési iparnak nemcsak az országos, de különösen első sorban ezen megye közönségének területére háramló horderejét, egész erkölcsi súlyával hason oda, hogy hatósága területén kivétel nélkül minden egyes község ajánljon fel némi területet epres kertnek s e tekintetben a kívánt eredmények mielőbbi bejelentése, főleg pedig a siker biztosítása végett lehetőleg személyesen közreműködni sziveskedjék. Végre a maga mihez tartása és a sikeres közreműködés tekintetéből tudatom még, hogy a községi epreskertek létesítéséhez szükséges területnek örökös átengedése a községek részéről nem kívántatik, amár a kérdéses telepitvények részére csakis oly területek vétetnek igénybe, melyek egyéb célra alig értékesíthetők, ha pedig a legelő területek ültetésébe, ugy a legelő további használatára éppen nem szenvedne, sőt a mellett, hogy némely helyen egyfelől a talajnak, ugy főleg a jószágoknak csak előnyére szolgálja, míg másfelől a községeknek díszet, csinoságát a külső befásítás csak emelné. A községet terhelni csakis a faiskolákban meglévő alkalmas szederfáknak kiültetése s ezeknek a kiültetés után való gondozása, a mi azonban másból nem állana mint nagy szárazságban a fákknak kellő módon megöntözése, míg a jószágtól való megóvás végett azoknak karó avagy tuskóval való körülölgatése és végre a mi a fákknak használatát illeti, az természetes kétféle és pedig: a levelezés, melytől egyáltalában senki sem tiltható el, hiszen azon okból hozták meg éppen a községek az áldozatokat, ajánlanak fel területet, azt befásítják s gondozzák, hogy az örvendetes lendületnek indult selyemtenyésztet fejlessék, hogy az által a földhöz tapadt szegény kebelbeli lakosnak, kinek az idők mostoha viszonyainál fogva mindinkább szaporodó anyagi, szóval erkölcsi küzdelmének javítására a községek, mint erkölcsi testületek részéről, saját maguknak rossz viszonyai miatt is alig-alig fordítatik megfelelő gond, munkakereső kenyeret biztosítsanak; másodsorban a csónkítás által nyert galyak, ezek nagyon természetes a községek tulajdonát képezendik s miután a csónkítás minden hatodik évben történik, ezeknek értékesítése azonban a tett kiadásokkal kétségtelenül bő kárpótlást fog nyújtani. Elvárom a tek. főszolgabíró urtól, hogy jelen felhívásom értelmében tett intézkedéséről és főleg az eredményről legkésőbb 1887. évi január 1-éig jelentést tenni nem fog késlekedni. Zomborban, 1886. évi november hó 25-én. Schmausz Endre s. k. alispán.

Meddig kötelek az iparos tanuló iskolába járni? Az új ipartörvény rendelkezése ez iránt nem elég világos, amennyiben egy helyen az iránt intézkedik, hogy a tanuló az egész tanviszony tartama alatt járjon iskolába, más helyütt pedig csak a mesterinas iskola elvégzéséről szól. E két ellentétes intézkedés tárgyában tett a k—i iparskolai bizottság kezdeményezésére K—a város tanácsa kérdést a vallás-és közoktatási miniszterhez, ki erre vonatkozó leiratá-

ban jelenti: Az iparos tanulók közül azok, kiknek a tanszerződésben kikötött tanidejük még le nem járt, azonban a mesterinas iskola harmadik osztályát jó sikerrel bevégezték, a mesterinas iskola rendszeres látogatására, illetőleg a harmadik osztály számára megszerzett általános ismeretek tantárgyainak ismétlésére tovább nem kötelezhetők, mert e részben az iskolabájarás célja elérte, az illető jó sikerrel tanult tanulókat ugyanazon elméleti tananyagnak ismétlésére nem kell szorítani. Ellenben a rajztanításnál az 1884 évi XVII. t. c. 82 §-át szigorúan kell venni a rajztanulási kötelezettség minden tanulóval, mert a rajzolásban minden tanuló folytonosan nyerhet magasabb kiképzetést és szükséges, hogy rajzolni tanuljon tanidejének egész tartama alatt.

Irodalom.

Előfizetési felhívás. „Délmagyarország övédelmi harcra 1848—49 ben“ című művem I kötetére előfizetést hirdetek. A mű övédelmi harcunk magyar-szerb eseményeit tárgyalja, távol minden pártállástól kimerítően és tárgyilagosan. Szerzőt tisztán az igazság és jogérzet vezeti, s hogy alaposan irhasson, eredetiben felhasználta a magyar, német, francia, szerb és horvát irodalom összes idevágó termékeit, továbbá felhasználta számos levéltári anyagot és szóbeli közlést. Jelen kötet a szerem végvidéki és bácskai eseményeket öleli fel s következő fejezetekre oszlik: I. Események a szerb felkelés tényleges kitöréséig. II. Események a szerb felkelés tényleges kitörésétől csapataink kivonulásáig Bács-Bodroghról. III. Pétervárad, Eszék és a szabad királyi városok magatartása. IV. További események, Perczel Mór hadjárata, Jellačić fellépte és viselt dolgai a világsíri győverletéig. Eme felosztás szolgáljon tájékozással a jelzett anyag feldolgozását illetőleg. A kötet 1887. évi február hó végével lát majd napvilágot finom és izlées kiállításban. Előfizethető 2 frt-jával idősb Thim József, a kereskedelmi és iparban vezérigazgatójánál, a „Bácska“ szerkesztőségénél és Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdáiban Zomborban. Bolti ára jóval nagyobb lesz. Gyűjtőknek 8 példány után egy ingyen jár. A jelentkező előfizetők címeik pontos kitételére kérjük, hogy a megküldésben fennakadás ne történjék. Zomborban, 1886. évi december hó 10-án. Drd. Thim József, a Bács-Bodrogh vármegyei tört. társulat r. tagja és a „Hazánk“ munkatársa. — Lapunk e szorgalmas munkatársát, megynék egyik ifjú, de fáradhatlan és buzgó historikusát, olvasóink kiváló figyelmébe és pártfogásába ajánljuk.

Felhívás előfizetésre. Az 1887-ik év január hó elején egy újpaedagogiai folyóiratot indítok. A lap címe: Kalauz a népiskolai nevelőoktatás terén. Katholikus paedagogiai folyóirat. A „Kalauz“ és a többi paedagogiai lap közt az lesz a különbség, hogy az fősúlyt fektet arra ami a többieknél másodsorban fontos s keveset fog törődni azzal a mi nekik a főgondjuk. E szerint szemünk előtt tartjuk a munkafelosztás elvét: a paedagogia politikai részét által engedjük lap-társainknak, mi pedig a tudományos oldalát fogjuk művelni. Nehéz volna eldönteni, hogy melyik rész a fontosabb; fontos mind a kettő; s ha lap-társaink a paedagogia politikumát művelik jobban és behatóbban — mihiot teljesítenek, melyet valakinek el kellene végeznie; ámde akkor mi is joggal mondhatjuk lapunkról, hogy megindítása szükséges, mert magára vállalja az ügynek kizárólagos szolgálatát, a mely szintén nagyon fontos. A lap jövője annyira biztosítva van, hogy megjelenése semmikép sem függ az előfizetők számától; de függ tőlük a lap terjedelme s bizonyos tekintetben jószág is. Évenyedenként egy 3 ivnyi füzet jelenik meg. Ára egy évre csak egy frt, tehát valamennyi paed. lap közül a legolcsóbb. A lap igen tisztelt munkatársait — azon esetre ha kellő számú előfizető akad — díjazni fogja; miáltal egy lap tudvalevőleg rendkívüli módon emelkedhetik, mert van miben válogatnia — s a jóból a legjobbat közli. Hazai katolikus paedagogusaink legjava igérte meg folyóiratunk támogatását; főmunkatársul Schultz Imrét, az ismert nevű és szorgalmas paedagogust volt szerencsénk megnyerni. Az előfizetésre való pözt nevenre kérem küldeni. Csak egész évre fizethetni elő; egyes füzet ára 40 kr. Nagyszombatban, 1886. december 8-án. R. Gézezy József, képzőintézési igazgató tanár, a „Kalauz“ szerkesztője és kiadóulajdonosa.

Megjelent és beküldött: Képes Folyóirat. A Vasárnapi Újság füzetekben. Szerkeszti Nagy Miklós. Első füzet 1887. évtolyam Ára 30 kr. Kapható helyben Schön Adolf könyvüzusnál.

A Magyar Pénzügy közgazdasági, pénz-és iparügyi hetilapban (VII. évfolyam) már ez időig is mind-n fontos gazdasági kérdésekről szakszerű és érdekes közleményt találhatni, míg a magyar érdekű pénzügyi és közgazdasági mozzanatok folyton kiváló alaposággal beszéltek meg. Korszerű és tárgyilagos cikkei által első rendű szakirók tollából melyek állandó értékkel bírnak a Magyar Pénzügy belbese egyenlő mérvben növekszik korával. Közrdekké cikkeire melyek takarékpénztáraink és általában pénzügyeinknek köreiben bizonyára élénk viszbangra fognak találni, különösen felhívjuk olvasóink figyelmét A Magyar Pénzügy (szerkeszti: Kormos Alfréd) rendkívüli díszes kiállításban hetenki 1—1/2 íven jelenik meg és minden fontosabb hazás után Általános Sorsolási Ertesítő című mellékletet ad. Előfizetési árak: egész évre 6 frt — félére 3 frt. — A Magyar Kereskedők Lapjával (szerkeszti: Kende Zsigmond) együtt: fél évre 8 frt — 1/4 évre 4 frt — (Előfizethető Budapestben nagy diófaútea 3 és minden könyvüzusnál).

Népdalaink egyetemes gyűjteményéből, a „Magyar Dal-Album“ból most jelent meg a hatodik folyam 2-ik füzete az 1021—1040-ik száma dallamokkal, zongorára alkalmazva. Tartalma: 1. A te szemed olyan kerek. 2. A tüt zember mestersága. 3. Az egri hársának. 4. Az igazi Messiás eljött. 5. Azon si-riegyre az én furulyám. 6. Azt mondja a kapitány a bakának. 7. Ágas-bogas a diófa teteje. 8. Ágas-bogas, terebélyes a nyárfa. 9. Állj meg Janosi 10. Árad a víz. elviszi a pallót. 11. Árva varogok, nincsen babám. 12. Átkozott legyen az a nap. 13. Baka vagyok p. j. 14. Bala-tonon csónakázok. 15. Beh szeretnék az erdőben fa-

lenni. 16. Beh szépen szól a cimbalom. 17. Bezzeg va Pestvármegyében. 18. Bodor füst száll az erdőre. 19. Bodrog partján nevedekett kis leány. 20. Bor, bor, ma gyar bor. — Ezen havi füzetekben megjelenő válla lato anyival inkább is ajánljuk minden magyar zenekedvelőnek pártfogásába, mert jelenleg ez az egyedül folyamatban lévő egyetemes magyar népdalgyűjtemény. Ára oly jutányos, hogy ehez hasonló mű még soha meg nem jelent, ugyanis előfizetési ára bérmentes szétküldéssel egy évre (10 füzetre) 1 frt 80 kr., fél-évre (5 füzetre) 90 kr., egyes füzet ára, melynek mind-egyikében 20 dallam van zongorára alkalmazva, 25 kr. Előfizetések a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők. A megjelent füzetek minden rendes könyvüzusnál kaphatók.

Singer és Wolfner fővárosi könyvkereskedő kiadásában megjelent és beküldött: Hasznos mulatságok I. Trétás számtani feladványok gyűjteménye. Ij. j. és más korbeliek hasznos szórakoztatására. Kidolgozta: Orbók Mór. Ára 50 kr.

Színház.

Csütörtökön Madách Imre drámai költeménye „Az ember tragédiája“ került színpadra. A telt színház eléggé tanuskodott róla, hogy igen sokan érdeklődnek e remekmű iránt, mely hogy valóban remekmű, eléggé tanuskodik róla, hogy korunk irodalmi férfiai egyaránt magaslatlással emlékeznek meg a magyar irodalom e gyöngyéről, hogy csaknem minden európai nyelvre le van fordítva és a többek közt német nyelven már több mint 30 kiadást ért. De bizony az előadás alkalmával a nagyszámu közönség csak igen-igen kis töredékének volt várakozása kielégítve. S vajjon miért? Az előadás nem volt talán megfelelő? Dehogy, nem értették meg Budapestben, ahol a remek kiállítás a szemét is, mely kevésbé szokott laikus lenni, mint a szellem — gyönyörködte, a nem műértő közönség is talált érdekeset az előadásban, de nálunk, ahol bizony nem nagyon telik a kiállításra, ugyszólván csak szavak voltak hallhatók, de a paradicsom, mennyország s a többi keret, mely nagyban fozozza a hatást, nem volt látható, s így aki nem értette a drámai költemény intencióját, bizony vajmi keveset élvezet.

A műben Ádám és Éva az emberiséget képviseli. Ádám az örök férfi, Éva ennek társa, az örök nő. A költemény intenciója az emberiség történetét minden frázisában, erényeiben és bűneiben elűntetni. Az Ur megteremtí az első emberpárt, gondtalanul élők napjaikat, míg meg nem jelenik a bukott angyal Lucifer képében s rá nem veszi őket, hogy egyenek a mindentudásnak fájából. Ekkor Ádám keblét meglepi a tudás és ismeret vágya s Lucifer ördögi világlításban feltárja előtte az emberiség jövőjét. A különböző kort jellemző események falakja mindenütt Ádám, a nő pedig Éva. Először mint Parasz az egyedüri zsarnokságot utálja meg, majd a másik végét a görög demagogiában (Miltiades) tűnik fel. Mint Tankréd a lovagkört gyengével és vallási rajongásával mutatja be. A harmadik szakaszban az ábrándozó tudósokat, majd a forradalom rémképeit szemléljük. A negyedik szakaszt, a londoni vásár, a modern emberi gyarlóságok színtere. Ádám látva a szeme előtt elvonuló képeket, kétségbe esik az emberiség szomorú sorsán s öngyilkos akar lenni. Ekkor Éva hozzá lép s megsgítja, hogy anya, mire Ádám térdre rogy az Ur színe előtt s így szól:

Uram! legyőztél. Im porban vagyok.
Nélküled, ellened hűbába vivok.
Emelj vagy sujts, kitarom keblemet.

Az Ur megszánja az embert, ismét kegyelmébe fogadja.

Karod erős, szived emelkedett;
Végtelen a tér, mely munkára hí;
S ha jól ügyelsz, egy szózat zeng feléd,
Szüntelenül, mely visszaint s emel:
Csak azt követed S ha tetszés életed
Zájában elmúl az égi szó:
E gyöngye nő tisztább lelkiüete,
Az érdekek mocskától távolabb,
Meghallja azt és szív-erén keresztül
Költészetté fog és dallá szűrődni.
E két eszközzel álland oldaladnál,
Bal sors s szerencse közt mind egyaránt,
Vigasztaló, mosolygó genius

Tehát a nő van hivatva, hogy a férfit a bakától feltartóztatassa, a súlyedéslből felemelje. S végül a biztató szó:

... bizva bizzál!

A darab három fő alakját Veszprémi (Ádám), Sághyné (Éva) és Moóri (Lucifer) játszótták s mondhatjuk várakozásunkon felül jól. Szerepüket, ami ilyen darabok előadásánál nagyon lényeges — tudták, a különböző helyzetekbe elég jól belelélték magukat. Legsikerültebb volt a francia forradalom jelenete. A kiállítás, amint fentebb is említettük, csak olyan volt, a melyet Zomborban várni lehet és ez nagyban esőkkentette az előadás hatását.

Szombaton igen közpészerű előadásban a „Kornvilli harangok“ operett adatott. Itt csakis Deák (Hauri) zengetes énekéről szólhatunk elismeréssel.

Minden tekintetben sikerült volt a vasárnapi előadás, mely alkalommal a „Tót leány“ népszínmű került színpadra. Bényeiné, mint Hanka páratlan kedvességgel játszott. Jó volt Moóri is (Miso tótleány), nemkülönben D. Ás. Fekete, Moóriné, Tisztay, Havasy. Szapári Janka beszédjében sok felesleges mimikát vegyített, általában ma nem ismertünk benne a tehetségés színészuőre.

Az adai gazdakör.

Alig néhány napja, hogy olvastam a délvidék gazdasági állapotának szomorú, de hűséges vázlatát a gazdasági lapokban, midőn némileg megkönnyebbülve jelezhetem, hogy bár Bácsmegeye — mely szintén a déli gazdag róna egyik legnagyobb területét foglalja — a mezőgazdasági haladás ösvényén még nincs is a válpontnál egészen, e haladása, a bánáti állapotokhoz képest mégis meglepő mérvben nagyobb.

Hogy aztán mennyivel volna nagyobb e haladás s hogy annak mozgató ereje honnan származik, arról legyen szabad jelenleg nem szólanom, hanem konstataciónom egy tény, melyből mint a láncszem, úgy követhetik egyik előny a másiktól s amely végeredményben a nemzeti jólétnek, a közbizonyosságunk veti meg alapját.

A földművelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium utasítása folytán e város és a környékbeli gazdák számára téli gazdasági tanfolyam rendezése határozatán el, annak keresztülvitele érdekében a gazdaközönség többszöri sikertelen felhívás után végre tekintélyesebb számban jelen meg, az első ilyen előadást folyó hó 8-án meglehetett tartani. Mely alkalommal az is határozatba ment, hogy a gazdák érdekeinek megóvása szempontjából Ada és vidékén egy gazdasági-kör létesíttessék.

A kiküldött bizottság a következő felhívást tette közzé:

Tisztelt gazdatárs!

A folyó évi december 8-án tartott értekezlet alóirrottak bizta meg, hogy a gazdaközönséget felhívjuk a gazdákhoz oly igen szükséges társulására, s hogy ez ügyben a kellő lépéseket megtegyük.

Midőn ezen megbízatásunknak eleget tenni óhajtunk, szükségessé, hogy figyelmeztessük t. gazdatársainkat arra, hogy az összetartás, a társaságba állás mily üdvös, mily hasznos lesz reánk nézve, ha lesz egy testület, mely a gazdák érdekeit védeni tartja kötelességének.

Látjuk, hogy az iparos, a kereskedő társaságba áll, s ezen társaságban beszélnek meg egyik-másik társuknak baját, itt adja elő kiki tapasztalatait is, hogy a társulat segítségével bajai orvoslásban részesüljenek, mindnyájan pedig vagyoniilag gyarapodjanak.

Hát a gazda hol hozza elő panaszát, ki segít rajta, ki orvosolja meg sokszor halálós fájdalomát? Senki, t. gazdatársaink, mert bár mi — gazdák képezzük a többséget egy városban, mint az egész országban, — de nálunk a gazdakkal nem törődik senki, mert hiszen mi magunk sem törődünk önmagunkkal; — segíts magadon tehát, mert az Isten is csak úgy segít meg!

A község gazdái már belátták régebben, hogy a gazdákhoz társaságba állása oly hasznos, hogy nem késtek megalakulni s közös bajukat közös erővel, közös akarattal orvosolni.

Csak az ó-becsei gazdasági társulatot hozzuk fel példának. Ennek tagjai minden dolgukban a társulathoz fordulnak, ott történik az adás-vevések megbeszélése, ha valakinek birtoka nincsen telekkönyvileg rendezve, a társulat végezti azt olcsón és gyorsan, és tapasztalásból mondhatjuk, hogy már sok gazda tönkrement volna, ha ez az áldott gazdasági társulat nincs, melyet Zsótér Andor ur vezet nagy szakértelemmel és nagy tapintattal.

De a gazdák társulata eszközölheti ki azt is, hogy a tűz- és jégkár ellen olcsóbban biztosíthatassunk, aminek haszna az lesz, hogy sokkal inkább megkedveljük a biztosítást s a veszedelem esetén — többen lesznek azok, kik biztosítván — a tönkrejutástól megmenekülnek.

Azután, ha gépeket akarunk beszerezni, a gazdák társulata azt nekünk jobban és olcsóbban, esetleg részletfizetésre is megszerezheti, míg ha egyes gazda akarná ezt tenni, annak az bizonyára így nem sikerülne.

Ha valamely társunk bajba keveredik s olcsó hitellel lehetne rajta segíteni, a gazdakör ezen hitelt bizonyára nem a drága takarékpénztárakból szerzi meg, hanem a „kisbirtokosok országos földhitelintézetétől”, melytől 100 frtnyi kölcsönt 6 1/2% évi fizetéssel 33 1/2 év alatt letérleszthetünk, úgy, hogy ekkor megfizettük mind a tőkét, mind a kamatot. De ezt egyes ember megint nem viheti ki, ehhez a gazdák szövetkezése szükséges.

A társulás útján minden tagnak célszerű tanácsot és utbaigazítást a gazdakör adhat; vitás ügyekben ez békélteti a gazdákat s az igazságot részrehajlatlanul iparkodik felderíteni.

A gazdakör lenne az helyiség, hol a hetenkénti összejövetelünk alkalmával folyó gazdasági teendőinket megbeszélhetjük s az esetleg helyesebb eljárást egyik-másik társunktól elsajátíthatunk.

Itt tartatnának a gazdaságra vonatkozó tanulságos felolvasások, itt adhatná elő egyik másik gazdatársunk tapasztalatait, vagy éppen kérdéseit azon dolgokról, melyekkel nincsen tisztában.

Egyszóval a tagok részére az egyesülés és összetartás által elérhető minden előnyök ily úton és módon volnának összegyűjthetők, megszerezhetők.

Oda irányul tehát kérésünk, szíveskedjék a t. gazdatárs folyó hó 19-én d. u. 3 órakor a városház nagyertermében megjelenni, hogy itt a már elmondott célunkat képező gazdakört megalakíthassuk, s hogy annak üdvös működését mindannyian minél előbb élvezhessük.

Segítsünk magunkon, mert az Isten is csak úgy segít meg! Tömörüljünk össze, erősítsük egymást, mert ha széthúzzunk, elpusztulunk és elenyészünk, mint a porszem, melyet a vihar elseper!

Adán, 1885. dec. 12-én tartott értekezletünkben: Kelemen János, Szobonya Bertalan, Kuglits János, Wolf József, Salgó Antal, Istenes János, Sterbik Péter, Kovácsévits Radivoj, Ofner Adolf, Laták István.

Az itt előadottak csak egyes vonásai azon előnyöknek, melyeket a gazdakör tagjainak biztosítani képes; az anyagi és szellemi kincsek gazdag forrását van hivatva e kör feltüntetni, melynek életrevalósága egyúttal a gazdák életképességének is fokmérője lesz.

Nem nagyhangzú és nagyszabású beszédek és igéretekek fogja e kör tagjait traktálni; hanem oda-működik, hogy minden egyes gazda támogatóját, érdekeinek hűséges megóvját s nehéz helyzetében megmentőjét találja fel e létesítendő körben, melyet — bár felülről eddig tudomásul sem vettek s a megillető erkölcsi támogatásban részesíteni sem igértek meg — életerősnek s feladatát teljesen átvéve óhajtunk alkotni.

A kör alapszabályai az ó-becsei gazd. társulattal lesznek egyenlők.

A KAPZSISÁG ÁLDOZATAI.

Irta FERÉGRIN.

Az öreg bíró siet az utcán; a mely gondok határos nyomokat barázdáltak ráncos arcán, mely a kapzsizás mintaképét tükrözte a megfigyelo első.

De sietős a dőga urambátyám!? — kérdi egy nála fiatalabb paraszt, — tán biz' a paphó?

Oda há, ücsém, vágja vissza az öreg Pista bácsi s azzal még jobban sietve tovább ballag; a megszólító meg utána csóválja a fejét, mintha azt akarná vele mondani, hogy „hej az öreg mögintelen rosszba töri az esztét.”

Az öreg meg már el is érne a paphoz, ha az úton még valami hatan meg nem szólítaná, hogy mi járaban megy, hogy van? még egyet-mást, mire ő csak morogva felel valamit s már be is botlódna valahogy, mikor nyakonesipi valaki.

Ez a valaki pedig nem volt más, mint a vén Babi néni, a falu szája, meg a boszorkánya, a kőről azt rebesgették, hogyha valaki, valami járaban megy valahová s vele találkozik, mindig szerencsétlenséget hoz a házára, ha még hozzá meg is szólítja, akkor már a halálmadárnak sem kell avval a véstjósító hangjával a nádfedelen a bucsúztatót megkezdeni, a nélkül is elvisz valakit a házából, az a kiszáradt csontú vén kaszás.

Mikor a bírógazda visszafordult és meglátta a boszorkányt, rémült arccal vetett keresztet — tán életében először — hátrált, félvén attól hogy meg is szólítja. — Meg biz'! volt annyi esze az öreg Babinak, hogy ne hibáza csipjen nyakont valakit.

Hát csakugyan igaz édes Pistám, hogy a Boriskád menyasszony a szomszéd falu Jancsijával? kezdte meg a vén banya néni várakozás után vigyorgó arccal; no lám milyen szép pár lesz belüök; de mégis csak jobb lett volna avval a Jankóval összepárosítani; hidd e jobb lett volna, mert a Ferkó gyerek. . . .

— Mi közöd hozzá! — szakította félbe az öreg dühösen. Pusztulj innét, ne avatkozz az én dögomba, mert mingyárt becsukatlak, te ilyen-olyan! s azzal mintha valami vad üzte volna, futott be a paplak ajtaján bevágva azt maga után úgy, hogy a pincébe eltemetett holtak is tán megfordultak erre a szokatlan lármára.

A vén bo-zorka meg ördögi mosollyal nézett a bírógazda után, s halkán mormogta, hogy megállj vén huncut, megkeserülöd még hogy ily röviden bántál velem.

A házban meg a papot halljuk megütözközve kérdezni az öreget hogy „hát nem a mi Ferkónk a vőlegény?” Hej, hej, csak jobb lett volna avval a gyerekkel összehadni Borist, mert Ferkó jó is, szép is, a falu legszebb legénye, meg nem bántja az a legyet sem, meg aztán. . . .

De Jancsinak 5 fertály földdel több van, szakítja félbe zsurgóri szemekkel a bíró, a papot okoskodásaiban.

De Ferkó jó gyerek ismeri az egész falu és. . . Hanem hát kegyeletes uram, 5 fertály, 5 fertály, sok ám az, s mindenki a haszon után néz, vágott bele ismét az öreg.

Mikor a pap látta, hogy ezzel a túlhajtott fővénységgel éppen nem bír, ráhagyott mindent, s alig várta hogy lerázza a nyakáról.

Szegény Borsca, a bíró lánya, ezalatt meg otthon csak sírt, rimázkodott, hogy ahhoz kényszerítik, akit nem szeret, s inkább halálnak szánja magát, mint sem Jancsihoz menjen, mert ő Ferkót szereti.

Mikor az öreg hazajött, Borsca még mindig ott kuporodott a sarokban, kísért, kétségbeesett szemekkel s nem mert apjára nézni, ki rá kiáltott.

„Hát te mit pityorogsz mindig, mintha vágóhídra vinnének hé; abból úgy sem lesz semmi, hogy a Ferkó légy, érted! vagy férő még Jancsihoz, vagy egy üngbe, egy szoknyába ezavarlak, na! hallottad! most pedig pusztulj!”

Szegény Borsca meg sírva borul arca, apja lába elé, hogy könyöröljön rajta, de ez kérelhetlen marad s késszurásképp csak annyit mond: „Ha Ferkódnak annyija volna, mint Jancsinak, akkó hozzá mehetné, nekem mindegy volna, de ennek 5 fertálla több van érted!”

Erre Borsca kifordul a szobából s vigaszt keres sira-sírásban. — Az öreg meg bezárkózik s egyre számol, egyre kalkulál 1 fertály, 2 fertály, 1 fertály, 2 fertály. . . stb.

Már esteledik az idő s a szobát félhomály borítja, de az öreg még mindig számít; 1 fertály, 2 fertály. . . most lassan nyílik az ajtó s félénken belép rajt valaki. — Egy fiatal piros arcú sugár parasztlegény volt, Ferkó, kinek karcsu derekán oly jó állott a Boriska keze által titkon himzett arany paszományos mellény, pölyhöző fekete bajusza, kondorfürtjei s melabús szemei, hogy a pap nem is tévedett, mikor a falu legszebb legényének mondta.

Mit akarsz?? formedt rá az öreg, mikor a homályban felismerte.

Együtem jó gazduram — szólt alázatosan Ferkó — még egyszer megkérni, adja hozzám Borscát, látja mink úgy összeillenek, mint két rózsza; el is tartanám, hogy még a vízbe se tenné a kezét; meg szeretjük is egymást; a tenyereim is hordanám; meg osztán. . . .

Ne csacsogj annyit — szakítja meg az öreg — szegény vagy, szegényebb mint az a Jancsi, annak 5 fertálla több van; szörözz te is annyit a lakadalmig, akkor tied a leány, de most takarodjál, megmondtam, amit mondtam, végzi be az öreg s tovább számol egy fertály, 2 fertály. . . .

Megkapom — kiált fel Ferkó örömmel — ha szörzők annyit? Oh, ha pokolból veszem, még akkor is előteremtem — folytatja hévvel — s könybe lábait szemekkel hajult a bíró keze után, ki büszkén elfordult tőle, Ferkó pedig leverten távozott, de borzasztó elhatározottság érelődött meg benne.

Késő éjjel nyugodott le az öreg, de álma is csak folytonos kalkulálásból állott s le nem hunyt szemekkel kelt fel ismét korán, hogy folytassa ahol elhagyta, mert tán egy fertállal több jön ki — gondolá magában.

Borisra pedig szomorú napok jöttek most, mert

már innen-onnan egy hete, s Ferkóját még sem látta, de csak hírét sem hallotta.

Hol járhat? mit csinál? vagy tán nem szeret? — töprenkedett magában s az utóbbira szive elszorult. — Pedig dehogy nem szerette; halhatta is hírét — mert betyár lett — elment, hogy pénzt keresve, a vén bíró is kielégíthesse. — Az öreg meg egyre számolt; Jancsinak is, nekem is, 1 fertály, 2 fertály. . . majd csak jó lesz, s vígan megelégedve dörzsöli kezét, mint aki jól végezte dolgát.

Egy kora reggel egyszerre csak beállt a Ferkó gyerek, szörnyű bugyellárral a kezébe, letette az asztalra is így szól:

Itt a pénz, gazd' uram, a mennyivel Jancsinak több van s így az enyém a Borsca.

Az öreg meg csak bámul, bámul, s reszkedés fogja el, amint a sok pénz olvasásához fogott, de azért csak olvassa vagy ezerig — most egy véres bankó jött kezébe; — megdöbben, hol Ferkóra hol a pénzre nézett s remegve, mintha tudta volna, hogy e pénz áldozatai, bosszuért az ő terhére kiáltanak fel az éghoz, gyenge hangon kérdi:

— Honnan vetted ezt a pénzt!?? s hangja elhal.

Hát biz' dőgoztam, fáradtam érte, vetette vissza Ferkó hetykén!

— Nem lehet, hogy oly hamar ennyi pénzt összeszedhetél volna, töprenkedett az öreg.

— Kölcsön is vettem, szólt Ferkó még mindig félvállal.

— Ki adna neked annyit kölcsön — kérdi tovább gúnyosan az öreg?!

Mi köze hozzá? csak hogy itt van, válaszolt a suhanc dölyfösen!

— De látom a szemedről, hogy rosszat tettél érte; mond honnan vetted? faggatja az öreg.

Hát—hát, akadozik Ferkó — hát.

— No ne hazudj kölyök — kiáltá az öreg!

Hát loptam! mondá kétségbe esetten a fickó s az ágyhoz támaszkodott s hogy izgatottságát palástolja, kendőjével takarta el arcát; de a kendő is oly véres volt, hogy tulajdonképeni színét bajos lett volna kitalálni, s ennek láttára tiszta volt az öreg előtt a dolog.

— Te véres kézzel szerezted a pénzt, Ferkó? szólt az öreg, midőn egy jó ideig szemlélte a suhancot.

Ez pedig csak támolygott, szédelt a szobában, révedező tekintetéből kivethető volt, hogy iszonyú túsát ví, keblében a gázság és a becsületesség, de utóljára is — mikor az öreg még egyszer kérdezte, hogy vajjon nem gyilkolt e ezen pénzért? — a gázság diadalmaskodott benne, a vad betyárság, — mely egy hét óta sajátjává lett — kitört belőle, kétségbeesés által eltorzított arccal az öreg elé állt, kiegyenesedett s a pusztai zsványság hörgött belőle, mikor iszonyú átokra kinyitotta száját:

Igen loptam, raboltam, gyilkoltam — te vén akasztófa — kifosztottam a jámbor utasokat, hogy éhínségnek eleget tehessenek; össze is gyilkoltam annyit, hogy az 5 fertály föld ára ki gyűtt, el is hoztam, de a te hamis szemeid észre vették a vért rajta, láttad, hogy gyilkoltam érte, s hogy a kedved zsvány lettem, de nem bántlak, nem nyulok hozzád mert én kárhozok el, mert te nagyobb zsvány vagy mint én, de annyit mondok, hogy légy átkozott te vén zsvány, bolondulj meg a sok fertál földedbe, zsidók üljenek gazdaságodba, ne legyen szerencséd se itt, se a másvilágon, a honnét az ördögök undorodva dobják ki gyáva holttestedet s a varjuk rágják össze, de kívánom, hogy ezt mind érzed te vén gazember, te, ki engem zsványságra vittél!

Igy átkozódott Ferkó — felemelt ököllel — s aztán felkapva a pénzt elszálgaldott, zúgva, ordítva, mint valami tüzes sárkány, s vér lepte útját a merre ment, mert most lett csak igazi haramia belőle. — Gazduramnak meg — mialatt Ferkó átkozódott — az az egynehány szál haja, ami megvult, az ég felé borzadt, kísérteties üvegszemekkel bámult Ferkó után, félve, hogy őt is kifosztja, azután lassan, csendesen összerogyott. Esméletén kívül is mindig csak kalkulált: egy fertály, két fertály. . . .

Közeledett a lakodalmom napja is, az öreg is felgyógyult testileg, de eszmélete meg volt zavarva s annál többit rebesgette az „egy fertály, két fertály”-t.

Mikor a lakodalmos menet a templomból kifelé jött már, az öreg bíró, ki ott támolygott bambán a násznép között, megpillantá véletlenül a templomajtónál gubbszókodó vén banyát, a boszorkányt B abít, s mintha mondaná, hogy kíványságon beteljesülni fog, villogó szemeit az öregre szegte s e tekintet visszaadai látszott őt a tiszta észnek, de ez csak egy pillantás volt, mert a másik percben, — midőn tekinteteik találkoztak — a bíró összerokadt s a lakodalmos menet felbomlott; azt hitték, hogy meghalt, pedig csak az átkát kezdte elszenvadni, amit Ferkó gyerek reá szórt.

A szomorú lakodalom után a boldog vőlegény elakarta vinni a maga falujába menyasszonyát, de mikor a két falut elválasztó Kigyóvízen evezte át, a sötét éjben egy másik ladikkal ütődik össze s csak annyit hallott még a boldog Jancsi, hogy: „Megállj gazember, Borsca az enyém” s akkor már az evező még boldogabb végét érezte fejére zuhanni s eszméletlenül rogyott a vértől pirosított Kigyó vízbe. Ferkó pedig — mert ő volt a gyilkos — Borsca ladikjában termett, átölelve, csókjaival halmozta el s lassan-lassan észrevétlenül, mindjobban magához vonva, a Kigyó vízbe tünik el vele, — hogy annak ölben örök menyasszonyi álmot aludjék.

Kifogják mindhármukat, elviszik a bíróhoz, kit e látvány észretérít, de csak azért, hogy örökre elnémtsá, e baleset végkép megfosztja esztől s kékülő ajkai, a holtak láttára, csak az „egy fertály, két fertály. . .” örült alkudozást képesek kiejteni, azután örjöngni kezd.

Gazduramnak a birtoka egyre fogy, egyre pusztul, mert a tűz is segít hozzá, már a dobszó is felhangzik az udvarról, a zsidók pedig — Ferkó szavai szerint — beülnek a szép vagyona, kitűrják az öreg bíró, ő pedig földönfutó örült marad, de meghalni még sem bír s örültségében egyre csak azt mormolja ismételve: egy fertály, két fertály, egy fertály, két fertály. . . és így tovább.

Naptár.

December

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
21 Kedd	Tamás ap.	Tamás	9 B. A. Ió. ant.
22 Szer.	Zénó vt.	Beata	10 Engrát
23 Csüt.	Viktória sz. v.	Dagobert	11 Dániel styl.
24 Pént.	Ádám és Éva	Ádám és Éva	12 Spiridon

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

7002. sz. Szenttamás nagyközség elüljáróitól.
kig. 1886.

Árverési hirdetmény.

Szenttamás nagyközség részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a tulajdonát képező kir. kisebb haszonvételi jogok (regálék) **folyó évi december hó 23-án délelőtt 9 órakor** a község házában meg tartandó nyilvános szóbeli árverés útján azonnali készpénz lefizetése mellett a legtöbbet ígérőnek kiadatni fognak.

Kiadatnak pedig az 1887. évi január hó 1-én kezdetét vevő:

1. Bor és pálinka italmérési jog (akcise) egy évre 5027 forint kikiáltási ár mellett;
2. sör italmérési jog (akcise) egy évre 1500 forint kikiáltási ár mellett;
3. országos vásár helypénzszedési jog egy évre 850 forint kikiáltási ár mellett;
4. két hetivásár helypénzszedési jog egy évre 340 forint kikiáltási ár mellett;
5. ferenc-csatornai halászati jog három egymásután következő évre, évi 1000 forint kikiáltási ár mellett, végre
6. Krivaja patak halászati joga három egymásután következő évre, évi 800 forint kikiáltási ár mellett.

Az árverezni szán dekozók tartoznak az árverés kezdete előtt $\frac{1}{2}$ órával előbb a kikiáltási árnak megfelelő 10%-ot vagy készpénzben, vagy pedig kellőleg lepecsételt s szintén a kikiáltási ár 10%-át kitevő készpénz vagy óvadékképes papirokkal ellátott írásbeli zárt ajánlatot, melyben a megajánlott összeg betűkkel és azon záradékkal kitüntetve legyen, hogy az árverező az árverési feltételeket teljesen ismeri s magát azok alá feltétlenül aláveti, — a bíró vagy jegyző kezéhez letenni i.

Az árverési feltételek az árverés napjáig mindenki által a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Kelt Szenttamáson, 1886. évi december hó 11-ik napján.

Theodorovics Döme,
jegyző.

Dungerszky György,
2-2 bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a **Testory-féle** kőbányai majolika-, fém- és lámpaáru-gyár dús lerakatát megkaptuk és ennek rendkívüli szép gyártmányát szabott gyári áron elárusítjuk, melynek megtekintésére a nagyérdemű közönséget meghívjuk.

Ajánljuk egyuttal jól berendezett raktárunkat **diszmű, norinbergi és rövidárukban** alkalmi ajándékol férfiak és nők számára.

Gyermekjátékok, u. m.: **bábúk, hintázó lovak, társasjátékok, karácsonyfa díszek** nagy választékban.

Illatszerek, Leichner és hatyú rizspor, Houson-féle ibolyaszappan, Bonbonierek és csinos legyezők.

A midőn magunkat a n. é. közönség jóakarataiba ajánljuk

vagyunk teljes tisztelettel

STEIN ÉS ENGEL.

5-2

Karácsonyfa díszek.

2038. szám.

Ó-Keér község elüljáróitól.

kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt község elüljárósága részéről Ó-Keér községében választás útján betöltendő állatorvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomással következő javadalmak vannak egybekötve:

1. Évi fizetés (havonkénti részletekben előre) 400 frt.
2. Egy nappali látogatás 20 kr.
3. Egy éjjeli látogatás 40 kr.
4. Tehén- vagy ló-ellésnél segédkezési díja 2 frt.
5. Húszszemle egy drb szarvasmarha után 20 kr, a kisebb állatoknál ingyen.

Ezenkívül van még helyben vasuti marharakodási állomás.

A megválasztandó orvos köteles minden évben tavasszal és ősszel a községben az összes marha- és lóállományt az istállóban ingyen megvizsgálni és a községi tenyészállatokat ingyen gyógykezelti.

Ezen állomásra pályázni szándékozók csak okleveles állatorvosok lehetnek s a magyar, német s valamely szláv nyelv bírását kimutatni kötelesek, az ebbeli kérvények **folyó évi december hó 28-ig** alulirt község elüljáróságához benyújtandók, mert a később beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.

Ó-Keéren, 1886. évi december hó 15-én.

Szaich Gyula,

Dietrich Fülöp,

h. jegyző.

2-1

bíró.

5318. szám.

kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye zsabylai járás Goszpodince községben üresedésben levő orvosi állomásra pályázat nyitattik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1871. évi XVIII. t. c. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeiket, melyben a szerb nyelv tudása is igazolandó, **1887. évi január hó 15-ig** ezen szolgabírósnál nyujtsák be.

A javadalmazás következő:

1. Évi készpénz fizetés 600 frt.
2. Évi lakbér 100 frt.
3. Nappali és éjjeli látogatási díj 20 kr.
4. Halottkémii teendőért 20 kr.

Zsablyán, 1886. évi december hó 10-én.

Horváth György,

szolgabíró.

3-1

Hirdetmény.

Az I. Rigicai segélyszövetkezet ezennel közhírré teszi, miszerint az I. ciklus öt évi időtartama lejárván, felszámolást tart; minél fogva a ker. törvény 249. §-a értelmében felhív minden hitelezőt, hogy követelését a szövetkezettel szemben hat hó alatt, vagyis 1887-iki január 1-étől június 31-ikéig érvényesítse.

Rigica, 1886. december 18-án.

1-1

Az igazgatóság.

BUDAPESTI UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

A Deák-szobor.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

BUDAPESTI UJSÁG

képes politikai napilapra.

A „Budapesti Ujság”, melynek jelszava: „Mindent a népért!” demokratikus irányú, feltétlenül őrzött független politikai magatartása, gyors és hű hazai és külföldi tudósításai, kitünő írók tollából eredő vezér- és tárcacikkei, egyszerre megjelenő

2-3 érdekesítő regényei,
szellemes apróságai,

„CSIRIZ” című vasárnapi humorisztikus melléklete és a közönség számára díjtalanul nyitva álló

„INGYEN POSTA”

rovata által oly közkedveltségűvé vált a fővárosban általában, valamint a vidéken, különösen hivatalnokok, gardák, lelkészek, tanítók, kereskedők, iparosok, egyszóval a polgári intelligencia zömét képező minden osztályánál, hogy ma már **Magyarországnak legelterjedtebb és legolvasottabb lapja.**

A BUDAPESTI UJSÁG

Magyarország legolcsóbb lapja.

Előfizetési árak vidékre:

Egy hóra — frt 90 kr. Félévre 5 frt 40 kr.
Negyedévre 2 „ 70 „ Egész évre 10 „ 80 „

A BUDAPESTI UJSÁG kiadóhivatala
(Budapest, VI., Andrásy-út 12.)

Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

